Ministerie van Justitie en Veiligheid

MJenV

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Jur.Bestuurl. Operat.Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
12 maart 2025

Onze referentie
6244498

nota

Rapport pgHR inzake aangiften tegen minister Faber

1. Aanleiding

U adviseren over het vervolg op de oriënterende onderzoeken van de procureur-generaal bij de Hoge Raad (hierna: pgHR) naar aanleiding van twee aangiften tegen minister Faber.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- te beslissen dat een opsporingsonderzoek, gegeven de conclusies van de pgHR, niet geïndiceerd is;
- in te stemmen met bijgevoegde brieven in reactie op de oriënterende onderzoeken van de pgHR;
- in te stemmen met de voorgestelde datum voor publicatie van het rapport van het oriënterend onderzoek: vrijdag 14 maart 2025.

3. Kernpunten

Op 11 maart 2025 heeft de pgHR u geïnformeerd over de uitkomst van twee oriënterende onderzoeken naar evenzoveel aangiften tegen minister Faber van Asiel en Migratie. Over een van deze aangiften bent u bij nota van 29 januari 2025 geïnformeerd (hierna: aangifte I). De andere aangifte was tot voor kort niet bij ons bekend, waardoor u daarover niet eerder bent geïnformeerd (hierna: aangifte II).

4. Toelichting

Aangifte I is gedaan wegens het opzettelijk nalaten om bescherming te bieden aan asielzoekers en medewerkers in het aanmeldcentrum in Ter Apel. Volgens de aangever heeft minister Faber zich daarmee schuldig gemaakt aan het ambtsmisdrijf als bedoeld in artikel 355 onder 4º Sr (het opzettelijk nalaten uitvoering te geven aan de Grondwet of andere wetten of algemene maatregelen van bestuur).

In aangifte II wordt ten eerste gesteld dat minister Faber bij het indienen van het wetsvoorstel Asielnoodmaatregelenwet en het Wetsvoorstel tweestatusstelsel heeft gehandeld in strijd met art. 73 lid 1 Grondwet. Daarin wordt bepaald dat de Raad van State - behoudens bij wet te bepalen uitzonderingen – wordt gehoord over wetsvoorstellen. De aangever stelt dat de minister in strijd met deze bepaling heeft gehandeld omdat zij de Raad van State te weinig tijd heeft gegund om tot een volledig advies te komen.

Ten tweede wordt gesteld dat sprake is van handelen in strijd met art. 93

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Jur.Bestuurl. Operat.Zaken

Datum
12 maart 2025

Onze referentie
6244498

Grondwet jo. art. 21 Vluchtelingenverdrag omdat de minister bewust nalaat te voorzien in behoorlijke huisvesting voor vluchtelingen. Volgens de aangever heeft minister Faber zich daarmee schuldig gemaakt aan het ambtsmisdrijf als bedoeld in artikel 355 onder 4º Sr (het opzettelijk nalaten uitvoering te geven aan de Grondwet of andere wetten of algemene maatregelen van bestuur) en/of artikel 356 Sr (grove schuld waardoor wordt nagelaten uitvoering te geven aan de Grondwet of andere wetten of algemene maatregelen van bestuur).

Op beide aangiften is de bijzondere procedure van art. 119 Grondwet en de Wet ministeriële verantwoordelijkheid van toepassing.

Rapporten oriënterende onderzoeken pgHR
De pgHR is conform art. 4, onder a, van het Protocol Ambtsmisdrijven twee oriënterende onderzoeken gestart gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Op 11 maart 2025 heeft de pgHR de uitkomsten van zijn onderzoeken aan u toegelicht. Vervolgens heeft het departement deze rapporten op 11 maart 2025 ook daadwerkelijk ontvangen.

In zijn rapporten concludeert de pgHR dat uit beide oriënterende onderzoeken geen feiten en omstandigheden naar voren zijn gekomen waaruit een verdenking van enig ambtsdelict kan voortvloeien. De onderzoeken hebben geen aanknopingspunten opgeleverd voor een strafrechtelijk onderzoek naar beide aangiften. De pgHR overweegt hiertoe onder meer het volgende:

- Met betrekking tot aangifte I:
  - Ter onderbouwing van zijn stelling wijst de aangever op een rapport van de Inspectie Justitie en Veiligheid. Aangenomen wordt dat de aangever doelt op de brief van 16 december 2024 van de Inspectie aan minister Faber. In deze brief informeert de Inspectie de minister over het doorlopende toezichttraject op het aanmeldcentrum voor asielzoekers in Ter Apel en de externe wachtlocaties verbonden aan het aanmeldproces. De Inspectie geeft in deze brief onder meer aan dat de veiligheid en leefbaarheid van de opvangvoorzieningen verbonden aan het aanmeldproces structureel onder druk staan. Daardoor ontstaan zeer ernstige veiligheidsrisico's voor bewoners en medewerkers. De Inspectie schrijft in deze brief ook dat zij na twee jaar doorlopend toezicht nog onvoldoende structurele verbeteringen ziet in het opvangstelsel die de veiligheid van medewerkers en bewoners in het aanmeldproces consequent verbeteren.
  - Op 15 januari 2025 heeft minister Faber in een brief aan de Tweede Kamer gereageerd op de brief van de Inspectie Justitie en Veiligheid van 16 december 2024. In deze brief wijst de minister erop dat diverse maatregelen genomen zijn en dat zij voornemens is om extra maatregelen te treffen om de veiligheidssituatie in het vluchtelingenaanmeldcentrum in Ter Apel te verbeteren.
  - De aangifte en de in het oriënterend onderzoek betrokken stukken bieden onvoldoende aanknopingspunten voor de stelling dat minister Faber opzettelijk nalaat om bescherming te bieden aan asielzoekers en medewerkers in het vluchtelingenaanmeldcentrum in Ter Apel of dat zij opzettelijk nalaat uitvoering te geven aan de bepalingen van de Grondwet of andere wetten voor zover die uitvoering wegens de aard van het onderwerp tot haar taak behoort of haar uitdrukkelijk is opgedragen. Van een verdenking van het strafbare feit als bedoeld in art. 355 onder 4° Sr is geen sprake. Het

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Jur.Bestuurl. Operat.Zaken

Datum
12 maart 2025

Onze referentie
6244498

oriënterend onderzoek levert dan ook geen aanknopingspunten op voor een strafrechtelijk onderzoek.

- Met betrekking tot aangifte II:
  - Volgens de aangever heeft de minister de Raad van State slechts een week gegund om tot een volledig advies te komen ten aanzien van twee wetsvoorstellen. Bij de Raad van State waren echter vanaf 20 december 2024 adviesaanvragen aanhangig betreffende deze wetsvoorstellen. Deze adviezen zijn op 5 februari 2025 vastgesteld en op 10 februari 2025 gepubliceerd.
  - De aangifte biedt onvoldoende aanknopingspunten ter onderbouwing van de stelling dat sprake is van handelen in strijd met art. 73 lid 1 Grondwet.
  - Uit het oriënterend onderzoek zijn geen aanknopingspunten naar voren gekomen voor een opsporingsonderzoek in verband met het bepaalde in art. 21 Vluchtelingenverdrag. Daarbij is de noodzaak van een restrictieve interpretatie van de artikelen 355 en 356 Sr in aanmerking genomen. In deze bepalingen staat het niet uitvoeren van de bepalingen van de Grondwet of andere wetten of algemene maatregelen van bestuur centraal. Verdragsbepalingen worden daarin niet genoemd.
  - Het oriënterend onderzoek levert geen aanknopingspunten op voor een strafrechtelijk onderzoek.

Vervolgstappen
Uw beslissing om conform de bevindingen van de pgHR niet om een nader opsporingsonderzoek te verzoeken, wordt conform vaste werkwijze door u tijdens de komende Ministerraad op 14 maart 2025 gemeld. Dat u de MR informeert hangt samen met de rol die u op grond van het Protocol Ambtsmisdrijven heeft als vertegenwoordiger van de Kroon. Op die wijze kunt u het gevoelen van de overige (betrokken) bewindspersonen toetsen.

Na de MR zal de pgHR zijn rapporten publiceren en zullen aangevers op de hoogte worden gesteld van het feit dat geen strafvervolging zal plaatsvinden op basis van hun aangiften. Hierna wordt ook de Kamer middels een Kamerbrief geïnformeerd. Met het oog op het correct informeren van de aangevers is het van belang dat niet voortijdig door derden met de beslissing naar buiten wordt getreden. Om die reden is samen met DBO en de HR een draaiboek opgesteld voor de verzending van de brieven en het publiceren van de rapporten op de website van de HR.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.